

29.5.2007

Dnro 1794/2/07

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kaija Tanttinen-Laakkonen

Sosiaali- ja terveysministeriö

ESITYS POTILASLAIN 6 §:N MUUTTAMISEKSI

Käsiteltävinäni on ollut kanteluita, jotka ovat koskeneet elvyttämättä jättämistä koskevien päätösten (ns. DNR-päätösten) tekemistä terveydenhuollon toimintayksiköissä. Elvytyskiellon tulkintaa ja sen käytäntöjä on kanteluissa pidetty ristiriitaisina, epäselvinä ja vaikeasti hahmotettavina. Tilanteen on katsottu vaarantavan erityisesti heikossa asemassa olevien potilaiden ja heidän omaistensa oikeusturvaa.

Näihin kanteluihin antamissani päätöksissä olen kiinnittänyt huomiota potilaan tiedonsaantioikeuden merkitykseen, potilaan itsemääräämisoikeuteen ja asianmukaisten potilasasiakirjamerkintöjen tekemiseen. Tilanteessa, jossa täysi-ikäinen potilas ei ole kykenevä päättämään hoidostaan, tulee sovellettavaksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992, jälj. potilaslaki) 6 §:n 2 ja 3 momentin säännös. Säännös on osoittautunut käytännössä tulkinnanvaraiseksi. Oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on katsottu, että DNR-päätös on sanotussa lainkohdassa tarkoitettu tärkeä hoitopäätös ja että potilasta tulisi tällöin hoitaa yhteisymmärryksessä hänen laillisen edustajansa, lähiomaisensa tai muun läheisensä kanssa.

Käsitykseni mukaan potilaslain asianomaista säännöstä saattaisi olla tarpeen täsmentää sen suhteen, miten säännöstä, erityisesti sen 3 momenttia, sovelletaan elvyttämättä jättämistä koskevien päätösten tekemiseen. Nykyistä lainsäädännöllistä tilannetta ei voida pitää potilaiden, heidän edustajiensa eikä myöskään terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeusturvan kannalta asianmukaisena.

Saatan tämän käsitykseni säännöksen täsmentämistarpeesta ministeriön tietoon ja pyydän sitä ilmoittamaan minulle 30.11.2007 mennessä, mihin mahdollisiin toimenpiteisiin käsitykseni on antanut aihetta.